

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4789/2565

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต 1 ภาค 5 โจทก์ จำเลย ตำรวจ ส.จำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 149, ป.วิ.อ. มาตรา 192, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.
2559 มาตรา 6, ป.อ. มาตรา 157, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 78, ป.อ. มาตรา 148

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่จะเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 149 จะต้องได้ความว่าเจ้าพนักงานตำรวจจับกุม ส.
โดยชอบ กล่าวคือ จับกุมขณะ ส. กำลังเล่นการพนัน แล้วหลังจากนั้นจึงเรียกรับเงินจาก ส.
เพื่อที่จะไม่ดำเนินคดี เมื่อจำเลยกับพวกไม่พบการเล่นการพนันไฮโลในที่เกิดเหตุ การจับกุม ส. จึง
เป็นการจับกุมโดยมิชอบ แม้จะมีการเรียกรับเงินจาก ส. การกระทำของจำเลยกับพวกก็ไม่อาจเป็น
ความผิดตาม ป.อ. มาตรา 149 ได้ คงเป็นความผิดตามมาตรา 148 แต่โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องขอ
ลงโทษในความผิดฐานดังกล่าว จึงไม่อาจลงโทษจำเลยได้เพราะต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา 192
วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 215 และ 225 กับ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.
2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง คงลงโทษได้ตาม ป.อ. มาตรา 157 ซึ่งเป็นบทความผิดทั่วไปเท่านั้น

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 149, 157 จำเลยให้การ
ปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (เดิม)
ประกอบมาตรา 83 จำคุก 5 ปี คำให้การชั้นไต่สวนของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มี
เหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 3 ปี 4
เดือน จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษาแก้เป็นว่า จำเลย
มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม) ประกอบมาตรา 83 จำคุก 1 ปี เมื่อ
ลดโทษหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 แล้ว คงจำคุก 8 เดือน ยกฟ้องหาเป็น
เจ้าพนักงานร่วมกันเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น
โดยมิชอบ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจาก
ศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยรับราชการตำรวจ
ตำแหน่งผู้บังคับหมู่กองป้องกันและปราบปราม สถานีตำรวจภูธรแมริม จังหวัดเชียงใหม่
ปฏิบัติหน้าที่ชุดปฏิบัติการด้านความมั่นคงตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ มีหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้
กระทำความผิด ในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตามฟ้อง จำเลย ดาบตำรวจจรัส และจำเลยตำรวจ
สังวรณ์ เจ้าพนักงานตำรวจชุดปฏิบัติการด้านความมั่นคงตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับแจ้งว่า
มีการลักลอบเล่นการพนันงานไฮโลบริเวณที่จัดงานศพนายบุตร จึงเดินทางไปบริเวณดังกล่าว
แล้วควบคุมตัวนายสุเทพ พร้อมกับยึดแผงเล่นการพนันไฮโลในที่เกิดเหตุ นายสุเทพอ้างว่าไม่ได้
ร่วมเล่นการพนันด้วย จากนั้นดาบตำรวจจรัสและจำเลยกับพวกคุมตัวนายสุเทพขึ้นรถกระบะโดยมี
ชายไม่ทราบชื่อนั่งประกบนายสุเทพที่ห้องโดยสารด้านหลัง จำเลยนั่งด้านหน้าคู่กับดาบตำรวจจรัส
ซึ่งเป็นคนขับ ดาบตำรวจจรัสขับรถไปที่ตลาดนัดโดยมีจำเลยตำรวจสังวรณ์ขับรถเก๋งตามไป เมื่อไปถึง
ตลาดนัดดังกล่าว ดาบตำรวจจรัสกับนายสุเทพลงจากรถไปพูดคุยกันตามลำพัง ดาบตำรวจจรัส
เรียกรับเงินจากนายสุเทพ 3,000 บาท แล้วปล่อยตัวนายสุเทพไป คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกา

ของโจทก์ว่า จำเลยกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกะทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 ตามฟ้อง โจทก์หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า ก่อนเกิดเหตุ จำเลย ดาบตำรวจจรัสและจำสืบทารวจสังวรณร่วมกันเดินทางไปที่เกิดเหตุเพื่อจะจับกุมผู้ลักลอบเล่นการพนันตามที่ได้รับแจ้ง เมื่อไปถึงจำสืบทารวจสังวรณเข้าจับกุมนายสุเทพ แล้วดาบตำรวจจรัสขับรถพาจำเลยกับพวกและนายสุเทพไปที่ตลาดนัดทุ่งฟ้าบดโดยไม่ส่งตัวนายสุเทพให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดี จำเลยซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ตอนนั้นด้วยไม่ได้ทักท้วงการกระทำของดาบตำรวจจรัสแต่อย่างใด แต่กลับนั่งรถไปที่ตลาดนัดกับดาบตำรวจจรัสจนกระทั่งดาบตำรวจจรัสเรียกรับเงินจากนายสุเทพแล้วปล่อยตัวนายสุเทพไป ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวจำเลยก็ไม่ได้ทักท้วงห้ามปรามอีกเช่นกัน กรณีจึงเห็นได้ว่าเป็นเรื่องผิดปกติวิสัยอย่างยิ่งที่จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจมีหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายจะประพฤติดนัยนั้นหากไม่มีส่วนร่วมรู้เห็นกับการกระทำของดาบตำรวจจรัสด้วย ประกอบกับพฤติการณ์ที่ดาบตำรวจจรัสเรียกรับเงินจากนายสุเทพในขณะที่จำเลยกับพวกอยู่บริเวณใกล้เคียง ก็เป็นเครื่องบ่งชี้ประการหนึ่งว่าจำเลยรู้เห็นในการกระทำของดาบตำรวจจรัสในลักษณะร่วมมือกับดาบตำรวจจรัส เพราะมิฉะนั้นดาบตำรวจจรัสก็คงไม่กล้ากระทำการเช่นนั้น ดังนี้ แม้จำเลยจะไม่อยู่ในเหตุการณ์ที่ดาบตำรวจจรัสเรียกรับเงินนายสุเทพ แต่พฤติการณ์ที่จำเลยแสดงออกมาตามลำดับดังกล่าว เพียงพอที่จะรับฟังได้แล้วว่าจำเลยร่วมกับดาบตำรวจจรัสเรียกรับเงินจากนายสุเทพด้วย อย่างไรก็ตามการที่จะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 นั้น จะต้องได้ความว่าจำสืบทารวจสังวรณจับกุมนายสุเทพโดยชอบ กล่าวคือจับกุมในขณะที่นายสุเทพกำลังเล่นการพนันแล้วหลังจากนั้นจึงเรียกรับเงินจากนายสุเทพเพื่อที่จะไม่ดำเนินคดี แต่คดีนี้นายสุเทพให้การปฏิเสธมาโดยตลอดว่าขณะถูกจับกุมไม่ได้เล่นการพนัน หากแต่นั่งรับประทานก๋วยเตี๋ยวอยู่ใกล้กับที่เกิดเหตุ ซึ่งข้อเท็จจริงว่านายสุเทพเล่นการพนันอยู่หรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้เห็นของจำสืบทารวจสังวรณผู้จับกุม แต่โจทก์ไม่นำจำสืบทารวจสังวรณมาเบิกความยืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าว นอกจากนี้ยังปรากฏจากบันทึกการตรวจยึดทรัพย์สินและรายงานประจำวันตรวจการว่า จำเลยกับพวกไม่พบการเล่นพนันไฮโลในที่เกิดเหตุ คงพบแต่แผงเล่นการพนันไฮโลวางทิ้งไว้ ยิ่งเป็นข้อสนับสนุนว่า ขณะถูกจับนายสุเทพไม่ได้เล่นการพนัน ดังนั้น พยานหลักฐานของโจทก์ที่นำสืบมาจึงยังฟังไม่ได้ว่าจำสืบทารวจสังวรณจับกุมนายสุเทพในขณะที่นายสุเทพกำลังเล่นการพนัน การจับกุมของจำสืบทารวจสังวรณจึงเป็นการจับกุมโดยมิชอบ เช่นนี้แม้ภายหลังจะมีการเรียกรับเงินจากนายสุเทพ การกระทำของจำเลยกับพวกก็ไม่อาจเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 ได้ ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น การกระทำความผิดกล่าวของจำเลยกับพวกคงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 ฐานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจู่โจมเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่เนื่องจากโจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานดังกล่าวมาด้วย ศาลฎีกาจึงไม่อาจลงโทษจำเลยได้ เพราะเป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคหนึ่ง ประกอบและมาตรา 215 และ 225 กับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง คงลงโทษได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม) ซึ่งเป็นบทความผิดทั่วไปเท่านั้น ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล พิพากษายืน

กัมปนาท วงษ์นรา · อติศักดิ์ ตันติวงศ์ · นพรัตน์ ชลวิทย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4789/2565>